

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro rozvoj

2012/2289(INI)

27. 2. 2013

NÁVRH ZPRÁVY

o rozvojových cílech tisíciletí – stanovení rámce po roce 2015
(2012/2289(INI))

Výbor pro rozvoj

Zpravodaj: Filip Kaczmarek

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	10

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o rozvojových cílech tisíciletí – stanovení rámce po roce 2015

(2012/2289(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Deklaraci tisíciletí Organizace spojených národů ze dne 8. září 2000,
- s ohledem na prohlášení a akční plán, které byly přijaty na fóru na vysoké úrovni o účinnosti pomoci, které se konalo v Busanu v prosinci 2011,
- s ohledem na istanbulský akční program pro nejméně rozvinuté země pro desetiletí 2011–2020,
- s ohledem na zprávu o lidském rozvoji za rok 2011 vypracovanou v rámci Rozvojového programu OSN (UNDP),
- s ohledem na závěrečné prohlášení přijaté na konferenci OSN o udržitelném rozvoji (Rio+20), která se konala v brazilském Riu de Janeiro ve dnech 20.–22. června 2012,
- s ohledem na práci týmu OSN pro systémové úkoly v rámci rozvojové agendy po roce 2015, působícího pod společným vedením odboru OSN pro ekonomické a sociální otázky (UN DESA) a Rozvojového programu OSN (UNDP), s podporou všech agentur OSN a na základě konzultací se všemi příslušnými zúčastněnými stranami,
- s ohledem na práci panelu na vysoké úrovni pro rozvojovou agendu po roce 2015, který sdružuje významné osobnosti pod záštitou generálního tajemníka OSN,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. dubna 2005 nazvané „Soudržnost politik v zájmu rozvoje“ (COM(2005)0134),
- s ohledem na evropskou zprávu o rozvoji ze dne 19. září 2008 nazvanou „Rozvojové cíle tisíciletí v poločase: kde se nacházíme a kam máme směřovat“,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 21. dubna 2010 nazvané „Dvanáctibodový akční plán EU na podporu rozvojových cílů tisíciletí“ (COM(2010)0159),
- s ohledem na Evropský konsensus o rozvoji¹ a kodex chování EU pro doplňkovost a dělbu práce v rámci rozvojové politiky²,
- s ohledem na článek 7 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), v němž je zakotveno, že EU zajišťuje soudržnost mezi svými jednotlivými politikami a činnostmi s přihlédnutím ke všem svým cílům,
- s ohledem na článek 208 SFEU, který stanoví, že „Unie přihlíží k cílům rozvojové

---

¹ Úř. věst. C 46, 24.2.2006, s.1.

² Závěry Rady 9558/07, 15.5.2007.

spolupráce při provádění politik, které by mohly mít vliv na rozvojové země“,

- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj partnerství pro spolupráci s třetími zeměmi (COM(2011)0843, SEC(2011)1475, SEC(2011)1476),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. července 2011 nazvané „Rozpočet – Evropa 2020“ (COM(2011)0500) a pracovní dokument Komise z téhož dne nazvaný „Rozpočet – Evropa 2020: stávající systém financování, budoucí úkoly, výsledky konzultací zúčastněných stran a jednotlivé možnosti hlavních horizontálních a odvětvových otázek“ (SEC(2011)0868),
- s ohledem na společné sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 7. prosince 2011 nazvané „Globální Evropa: nový přístup k financování vnější činnosti EU“ (COM(2011)0865),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. prosince 2011 nazvané „Příprava víceletého finančního rámce ve vztahu k financování spolupráce EU s africkými, karibskými a tichomořskými státy a zamořskými zeměmi a územími na období 2014–2020“ (COM(2011)0837),
- s ohledem na závěry Rady o podpoře EU určené na udržitelné změny ve společnostech v procesu transformace, 3218. zasedání Rady pro zahraniční věci ze dne 31. ledna 2013,
- s ohledem na závěry Rady nazvané „Zvýšení dopadu rozvojové politiky EU: Agenda pro změnu“, 3166. zasedání Rady pro zahraniční věci ze dne 14. května 2012,
- s ohledem na návrh Komise nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 7. prosince 2011, kterým se zřizuje finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci (COM(2011)0840),
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 12. září 2012 nazvané „Kořeny demokracie a udržitelný rozvoj: spolupráce Evropské unie s občanskou společností v oblasti vnějších vztahů“ (COM(2012)0492),
- s ohledem na veřejné konzultace Komise týkající se přípravy postoje EU „K rozvojovému rámci po roce 2015“¹, které probíhaly od 15. června 2012 do 15. září 2012 a jichž se mohli zúčastnit všechny zúčastněné subjekty, jednotlivci, organizace (vládní i nevládní, parlamentní, akademické, soukromé atd.) a země, které o to měly zájem,
- s ohledem na zprávu z vlastního podnětu ze dne 19. května 2010 o pokroku směřujícím k dosažení rozvojových cílů tisíciletí: střednědobé přezkoumání v rámci příprav zasedání OSN na vysoké úrovni, které se bude konat v září 2010 (2010/2037(INI)),
- s ohledem na studii z ledna 2013 nazvanou „Rozvojové cíle tisíciletí po roce 2015 – výrazné zapojení EU“,

---

¹ http://ec.europa.eu/europeaid/what/millennium-development-goals/index_en.htm

- s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro rozvoj a stanovisko Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A7-0000/2013),
- A. vzhledem k tomu, že dva roky před cílovým rokem 2015, kdy mají být splněny rozvojové cíle tisíciletí, lze konstatovat, že došlo k významnému pokroku;
  - B. vzhledem k tomu, že hlad, neodpovídající a nezajištěné hygienické podmínky, nedostatečná úroveň základního vzdělávání a nerovnost mužů a žen představují i nadále celosvětové výzvy;
  - C. vzhledem k tomu, že podle předpokladů bude v roce 2015 stále ještě více než 600 milionů lidí používat neupravené vodní zdroje a že jedna miliarda lidí bude žít s méně než 1,25 USD na den;
  - D. vzhledem k tomu, že dosažení rozvojových cílů tisíciletí před stanovenou lhůtou bude z větší části záviset na naplňování globálního partnerství pro rozvoj, a vzhledem k tomu, že EU a její členské státy by neměly dovolit, aby současná hospodářská a finanční krize zastavily pokrok, jehož bylo dosaženo;
  - E. vzhledem k tomu, že podle ustanovení článku 208 SFEU je prvořadým cílem rozvojové politiky EU snižování a z dlouhodobého hlediska úplné vymýcení chudoby;
  - F. vzhledem k tomu, že OSN úzce a způsobem, který podporuje začlenění, spolupracuje se všemi zúčastněnými stranami, aby využila impulzu, který přinesly rozvojové cíle tisíciletí, a prováděla ambiciózní agendu pro rozvoj po roce 2015, která by měla být založena na vyšší kvalitě pomoci, dokonalejší koordinaci a dodržování zásad soudržnosti politik;
  - G. vzhledem k tomu, že žádný ze států, které jsou ohroženy nebo postiženy konfliktem, nesplnil ani jeden z rozvojových cílů tisíciletí¹;
  - H. vzhledem k tomu, že není-li zajištěn mír, bezpečnost, demokracie a politická stabilita, jejich nepřítomnost spolu s korupcí brání chudým zemím naplnit jejich rozvojový potenciál;
  - I. vzhledem k tomu, že revize rozvojových cílů tisíciletí by neměla opomenout situaci zemí se středními příjmy;

I. Rozvojové cíle tisíciletí a nové výzvy

1. zdůrazňuje, že celosvětové poměry se během posledních deseti let dramaticky změnily a spolu s tím se změnil i charakter chudoby, přičemž se v souvislosti se snahou o její vymýcení objevuje jako hlavní problém nerovnost;
2. poukazuje na to, že z některých rozvojových zemí se stali dárci, zatímco jiné se stále potýkají s vysokou mírou nerovnosti; poukazuje na to, že změna klimatu, potravinová

---

¹ OECD et al., 2011, „Konflikty, nestabilita a ozbrojené násilí jsou hlavními faktory, které brání dosažení rozvojových cílů tisíciletí“.

nezajištěnost, migrace, nezaměstnanost, demografické změny, omezené zdroje, neudržitelný růst a finanční a hospodářské krize, jakož i některé další problémy, představují komplexní a vzájemně provázané výzvy;

3. vyzývá EU, aby přijala společný a účinný postoj k otázce zásad a cílů, které by měly být součástí nového rámce pro rozvoj po roce 2015; poukazuje zároveň na to, že tento rámec musí mít univerzální a globální povahu, podporovat prosperitu a dobré životní podmínky pro všechny a vyslat signál, že rozvojové země se musí přímo a aktivně podílet na vlastním rozvoji;

II. Vymýcení chudoby

4. naléhavě vyzývá, aby se vymýcení chudoby a dosažení udržitelného rozvoje staly hlavními celosvětovými prioritami rozvojové agendy po roce 2015;
5. žádá hledání nového přístupu k otázce vymýcení chudoby, který zohlední důležitost růstu podporujícího začlenění, udržitelnosti z hlediska ochrany životního prostředí, lidských práv a řádné správy věcí veřejných;
6. vyzývá v této souvislosti k nové definici chudoby, která bude širší než definice založená výlučně na hrubém domácím produktu (HDP);

Zdravotnictví a vzdělávání

7. připomíná, že zdraví a vzdělání jsou klíčové faktory pro vymýcení chudoby a k dosažení hospodářského růstu;
8. zdůrazňuje, že všeobecně dostupná lékařská péče a kvalitní vzdělání by mělo být považováno za hlavní cíle agendy po roce 2015;

III. Řádná správa věcí veřejných

9. zdůrazňuje, že rámec pro udržitelný rozvoj po roce 2015 vyžaduje, aby byla respektována zásada demokratického vládnutí, účinně fungující, transparentní a odpovědné instituce na všech úrovních a skutečně fungující a silnou občanskou společnost;
10. poukazuje na to, že orgány na všech úrovních mají v rámci agendy pro udržitelný rozvoj zásadní úlohu, která spočívá v tom, že se podílejí na politických debatách, že požadují, aby vláda dostála svým závazkům, a samy se řídí zásadou vlastnické odpovědnosti;
11. naléhavě vyzývá mezinárodní společenství, aby věnovalo zvláštní pozornost vytváření prostředí, které umožní, aby organizace občanské společnosti plnily v rámci rozvoje po roce 2015 náležitou úlohu;

Přístup založený na dodržování lidských práv

12. požaduje, aby zásady dodržování lidských práv byly základem rámce programu po roce 2015, který musí řešit zejména problémy nerovnosti a diskriminace, zapojení marginalizovaných a znevýhodněných skupin a posílení jejich postavení;

13. vybízí EU, aby podporovala rozvojové země v posilování jejich politické vůle a snah o zlepšování úrovně zavádění právních nástrojů v oblasti lidských práv;

Mír, bezpečnost a rozvoj

14. zdůrazňuje, že stav ozbrojeného konfliktu i po jeho skončení je jednou z hlavních překážek rozvoje a snižování chudoby;
15. vyzývá v této souvislosti, aby mezi priority bylo zařazeno budování kapacit ve státech postižených konfliktem a nestabilitou;

IV. Udržitelnost životního prostředí

16. vyzývá EU, aby transparentním způsobem podporujícím začlenění přispívala k posilování soudržnosti cílů v oblasti udržitelného rozvoje na straně jedné a cílů rozvoje po roce 2015 na straně druhé;
17. zdůrazňuje, že konečným výsledkem by měla být „jedna rozvojová agenda“, ve které nebude docházet ke zbytečnému zdvojování úsilí a zdrojů;
18. uznává, že s bojem proti chudobě jsou pevně spjaty energie, voda, udržitelné využívání půdy, účinné využívání přírodních zdrojů, ochrana moří a biologická rozmanitost, zabraňování odlesňování a zmírňování změny klimatu;
19. poukazuje na to, že podpora všeobecné dostupnosti vody a moderních, spolehlivých, cenově dostupných a udržitelných služeb zásobování energií šetrných vůči klimatu a určených pro všechny je klíčovým faktorem vymýcení chudoby a růstu podporujícího začlenění;

V. Hledání postoje EU k rámci rozvoje po roce 2015

Financování rozvojových cílů tisíciletí po roce 2015

20. připomíná závazek, že na oficiální rozvojovou pomoc bude do roku 2015 uvolněno 0,7 % hrubého národního důchodu (HND); zdůrazňuje, že i v budoucím rámci zůstane zachována minimálně tato výše pomoci;
21. vyzývá Komisi, aby podporovala diskuse se všemi zúčastněnými stranami o mechanismech financování, které by umožnily uspokojit finanční potřeby odpovídající rozvojové situaci po roce 2015;

Inovativní mechanismy financování

22. domnívá se, že inovativní zdroje financování a nová partnerství sehrají v nové rozvojové situaci zásadní úlohu;
23. poukazuje na to, že EU by měla podporovat propojený a vzájemně se doplňující přístup k financování, a to i formou partnerství soukromého a veřejného sektoru;
24. vyzývá EU, aby postupně začala věnovat větší pozornost financování rozvoje nad rámec

oficiální rozvojové pomoci;

25. vyzývá EU, aby zdokonalovala a nadále rozvíjela možnosti konsolidovaných půjček a grantů, které by umožnily zvýšit objem finančních prostředků potřebných na rozvoj, a zaměřovala se přitom na harmonizované strategie snižování chudoby a z těchto strategií také vycházela;

Zvyšování domácích příjmů prostřednictvím účinného zdanění a boje proti korupci

26. vyzývá EU, aby i nadále podporovala rozvojové země při uplatňování účinné fiskální politiky a posilování dovedností a kvalifikací jejich státních správ s cílem bojovat proti nezákonným finančním tokům, daňovým únikům a podvodům;
27. podtrhuje význam zvyšování transparentnosti při vykazování zisků a daní, které společnosti platí, zvláště pak pokud se podílejí na těžbě přírodních zdrojů;

Mechanismy sledování a ukazatele

28. zdůrazňuje, že je naléhavě zapotřebí začít uplatňovat vhodnou kombinaci kvantitativních a kvalitativních měření v oblasti rozvoje;
29. poukazuje na to, že k tomu, aby se bylo možné vyrovnat s novými výzvami, je nutné zavést jiný soubor ukazatelů, než je HDP, které by měly zahrnovat index lidského rozvoje, procento osob žijících pod hranicí chudoby, index mezery chudoby a Giniho koeficient;
30. poukazuje na to, že jednoznačné a měřitelné ukazatele mají zásadní význam pro sledování a vykazování pokroku dosaženého mj. v oblasti úsilí o vymýcení chudoby a hospodářského a sociálního rozvoje a že tyto ukazatele by měly zahrnovat i rovnost mužů a žen, zdravotní postižení, migraci a status menšiny;

Soukromý sektor

31. vyzývá rozvojové země, aby zavedly skutečně platný rámec pro regulaci obchodu zaměřený na pravidla chování obchodních společností, dodržování lidských práv a ochranu životního prostředí;
32. zdůrazňuje, že ačkoliv je úloha, kterou v hospodářství zastává soukromý sektor, významná, poskytování základních služeb občanům je hlavní odpovědností státu;
33. zdůrazňuje, že subjekty veřejného i soukromého sektoru musí hledat způsoby, jak sloučit své zájmy, schopnosti a snahy, aby byly schopny přispívat k plnění agendy po roce 2015;
34. zdůrazňuje, že hospodářský růst by měl přispívat k tvorbě pracovních míst; vyzývá k tomu, aby byl v rozvojových zemích zaveden určitý mechanismus sociální ochrany;

Soudržnost politik ve prospěch rozvoje a koordinace činnosti dárců

35. vyzývá EU, aby i nadále se zvláštní pozorností sledovala jednoznačné vazby mezi soudržností politik ve prospěch rozvoje a rozvojovými cíli tisíciletí po roce 2015, a to zejména v těchto prioritních oblastech: obchod a finance, změna klimatu, zemědělství,

zajištění potravin, migrace, energetika a politiky na udržení míru a bezpečnosti;

36. poukazuje na to, že soudržnost politik ve prospěch rozvoje může mít skutečné a účinné výsledky jen za předpokladu kolektivního úsilí a aktivní účasti rozvinutých i rozvojových zemí, rozvíjejících se ekonomik a mezinárodních organizací;
37. zdůrazňuje, že v budoucím rozvojovém rámci by měl být zmíněn pojem „účinnosti rozvoje“;
38. naléhavě vyzývá EU, aby působila jako aktivní činitel a v rámci rozvojového procesu zajistila vzájemné doplňování se jednotlivých činností a dělbu práce, a to způsobem, který bude transparentní a podpoří začlenění;

Souhrnné pokyny platné pro rámec rozvoje po roce 2015

39. Při vymezování jednotného postoje EU v souvislosti s jednáním o podobě nového rámce rozvoje by měly být zohledňovány tyto zásady:
  - a. struktura rozvojové agendy po roce 2015 by měla odrážet nové skutečnosti celosvětového i národního rozměru;
  - b. budoucí agenda by měla být ambiciózní, svou povahou globální, mnohorozměrná a pružná, její cíle by měly co nejpřesněji odpovídat konkrétním podmínkám jednotlivých rozvojových zemí, měly by být jednoduché, stručně formulované, zaměřené na konkrétní činnost a snadno šířitelné a měl by být stanoven jen omezený počet konkrétních a měřitelných cílů;
  - c. nanejvýš důležité je dodržovat zásady vzájemné odpovědnosti, demokracie, lidských práv, vlastnické odpovědnosti, řádné správy věcí veřejných, právního státu, rovnosti a spravedlnosti a rovnosti mužů a žen;
  - d. na úspěšnost budoucích cílů může mít vliv schopnost rozvojových zemí zvýšit životní úroveň nejzranitelnějších obyvatel nad hranici chudoby, bojovat proti nerovnosti a zároveň i prosazovat dodržování lidských práv;
  - e. pro účely rozvoje je nezbytné mobilizovat veškeré využitelné finanční zdroje a mechanismy inovativního financování, přičemž pozornost je třeba věnovat zvláště: i) boji proti korupci, daňovým rájům a daňovým únikům; ii) odpovědnosti, kterou mají v rámci rozvojové agendy rozvíjející se ekonomiky; iii) zlepšování mechanismů sledování; a iv) soudržnosti politik ve prospěch rozvoje;
  - f. pro úspěšnost budoucí rámce bude mít naprosto zásadní význam soudržnost politik ve prospěch rozvoje, která by měla zohledňovat proměnlivý charakter chudoby a dopady domácích politických opatření v celosvětovém měřítku;
40. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Rozvojové cíle tisíciletí – dosažené úspěchy a nové výzvy

V září 2000 přijala OSN Deklaraci tisíciletí a v návaznosti na ni vytyčila konkrétní cíle se závazným harmonogramem, kterých má být dosaženo do roku 2015.

V plnění rozvojových cílů tisíciletí bylo dosaženo významného pokroku: podařilo se splnit cíl snížit extrémní chudobu o polovinu, jakož i cíl snížit na polovinu podíl osob, které nemají spolehlivý přístup k upraveným zdrojům pitné vody, zlepšily se také podmínky více než 200 milionů lidí žijících v chudinských čtvrtích. Rychlejší pokrok jsme zaznamenali v oblasti snižování úmrtnosti dětí a matek. Pokroku bylo dosaženo také při plnění cíle zlepšit dostupnost základního vzdělání. Celkově znamenaly rozvojové cíle tisíciletí na politické úrovni úspěch a vytvořily základ pro mobilizaci politické činnosti a veřejného mínění v otázkách týkajících se rozvoje.

Do uplynutí lhůty zbývají už jen dva roky, stále je však spousta práce, kterou je třeba vykonat. Na celém světě lidé i nadále trpí chudobou, hladem, nerovností a nedostatkem bezpečnosti. Odhaduje se, že 1,3 miliardy lidí stále ještě žije v podmínkách extrémní chudoby, a než tedy budou rozvojové cíle tisíciletí splněny, je před námi stále řada výzev.

K čemu potřebujeme tento dokument?

OSN letos přezkoumá pokrok dosažený při plnění rozvojových cílů tisíciletí a začne se zabývat rámcem rozvoje po roce 2015.

Zpravodaj je toho názoru, že EU by se na této debatě měla výrazným způsobem podílet a vystupovat v ní s určitým koordinovaným postojem, zejména co se týče kroků navazujících na konferenci Rio+20 a procesu příprav zvláštní zářijové akce týkající se rozvojových cílů tisíciletí.

Cílem této zprávy je přispět k tomuto procesu v souvislosti s tím, že se Komise chystá přijmout sdělení, které v sobě bude slučovat kroky navazující na konferenci Rio+20, přezkoumání rozvojových cílů tisíciletí a rámec rozvoje po roce 2015. Chce zdůraznit některé podstatné prvky a zásady, které by se měly brát v úvahu při plánování budoucího zastřešujícího rámce.

I. Získaná ponaučení a nový přístup ve složité globální situaci

Musíme vzít v úvahu ponaučení, která jsme získali při plnění stávajících rozvojových cílů tisíciletí, a zároveň si uvědomit, že globální situace se během posledních deseti let dramaticky změnila: chudoba nabyla nových rozměrů, narostly rozdíly mezi rozvojovými zeměmi, z některých zemí se stali dárci, zatímco jiné země se potýkají s vysokou mírou nerovnosti a jsou i nadále velmi zranitelné vůči krizovým otřesům (změna klimatu, potravinové krize, demografické změny, uprchlíci atd.). Všechny tyto výzvy spolu navzájem souvisí a musí se s nimi vypořádat společně všechny země.

Rychle se měnící životní prostředí na celém světě vyžaduje ze strany rozvojové politiky EU komplexní a účinný přístup.

II. Prioritní oblasti činnosti: vymýcení chudoby a udržitelný rozvoj

Mezi vymýcením chudoby a udržitelným rozvojem existuje velmi silná vazba. Chudobu není možné odstranit, aniž by se řešily otázky, jako je mj. změna klimatu, zhoršování kvality vodních zdrojů a ztráta biologické rozmanitosti, jež všechny mají negativní dopady nejchudší skupiny obyvatelstva. Snaha o vymýcení chudoby a dosažení udržitelného rozvoji by se tak měly stát prioritními oblastmi nového rámce, mají-li být zajištěny důstojné životní podmínky pro všechny. Vzhledem k tomu, že snaha o vymýcení chudoby je vícestranně orientovaná, mělo by také dojít k rozšíření její definice, tak aby chudoba nebyla chápána jen jako otázka hranice výše příjmu.

Zdravotnictví a vzdělávání

Jak bylo zdůrazněno v závěrech konference Rio+20, EU by měla chápat zdravotnictví a vzdělávání jako nedílné součásti udržitelného rozvoje a rovněž jako klíčové faktory pro odstranění chudoby a hospodářský růst. Zajištění dostupnosti kvalitnějšího středního školství by mělo vést k rozšíření pracovních příležitostí. Máme-li být ve větší míře schopni zabraňovat hladomorům a současně zlepšovat zajištění potravin, musíme nejprve dosáhnout klíčových standardů v oblasti vzdělání, výživy a čisté vody. Zvláštní pozornost by měla být věnována také boji proti nenakažlivým onemocněním, jako je rakovina.

III. Řádná správa věcí veřejných

Konference Rio+20 dospěla k jasnému závěru, že „k dosažení našich cílů v oblasti udržitelného rozvoje potřebujeme na všech úrovních účinně fungující, transparentní, odpovědné a demokratické instituce.“ Nový rámec by měl tudíž obsahovat jasný závazek týkající se demokratické správy.

Úsilí o uskutečnění tohoto cíle znamená, že úlohu při vytváření vlastnické odpovědnosti k politickým opatřením v oblasti udržitelného rozvoje, pořádání diskusí o politických krocích a převádění mezinárodních závazků týkajících se rozvoje a politických opatření v oblasti udržitelného rozvoje do právních systémů jednotlivých států by měly hrát parlamenty.

Klíčovou složkou každého demokratického systému jsou silné organizace občanské společnosti. Organizace občanské společnosti hrají zásadní roli: při určování podoby opatření a jejich provádění, v podpoře spravedlivého a udržitelného rozvoje, při urovnávání konfliktů a v souvislosti s transparentností a odpovědností. Při jednání o podobě rámce po roce 2015 by EU měla výrazně podporovat vytvoření podmínek, které umožní vznik prostředí příznivého pro organizace občanské společnosti.

Přístup založený na dodržování lidských práv

Zásady týkající se lidských práv by pro svou všeobecnost měly být základem, z něhož rámec pro období po roce 2015 vychází. Platnost těchto zásad by měla být uznána na vnitrostátní i mezinárodní úrovni a dodržovány by měly být nejen ve veřejném, ale i v soukromém sektoru.

Mír, bezpečnost a rozvoj

Ozbrojené konflikty a situace po jejich skončení patří mezi hlavní překážky rozvoje. Ve státech, které jsou nestabilní či postižené konfliktem, žije půl druhé miliardy lidí, a žádný z těchto států nedosáhl jediného rozvojového cíle tisíciletí¹. Tyto země proto vyžadují zvláštní pozornost. Pokrok v plnění rozvojových cílů tisíciletí se zastavil v zemích, které se vyznačují výrazným nedostatkem bezpečnosti a velkou zranitelností. Zpravodaj se domnívá, že jednou z priorit budoucího rámce rozvoje by mělo být to, aby země, které se nacházejí v situaci po skončení konfliktu, byly schopny dosáhnout alespoň některých cílů, přičemž je třeba mít na zřeteli cíle v oblasti upevňování míru a budování státu, které byly dohodnuty v Busanu.

IV. Udržitelnost životního prostředí

Zpravodaj je toho názoru, že je třeba spojit tři rozměry udržitelného rozvoje – rozměr hospodářský, sociální a životního prostředí –, protože by tak bylo možné lépe usilovat o zajištění dobrých životních podmínek lidí.

Jak se zdá, existuje obecná shoda, že změna klimatu nepříznivě ovlivňuje plnění stávajících i budoucích cílů v oblasti rozvoje.

Zpravodaj se domnívá, že k nalezení správného řešení této významné hrozby by mohly přispět užitečné poznatky z jednání o změně klimatu v rámci Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC), zejména jednání o zásadách společné, ale diferencované odpovědnosti².

Zpravodaj se domnívá, že členské státy OSN by se měly konkrétně zabývat otázkou přidělování prostředků na přizpůsobování se změně klimatu a její zmírňování, tak aby byl zajištěn trvalý pokrok v uskutečňování cíle vymýtit chudobu. EU by měla podporovat sbližování výsledků a doporučení panelu OSN na vysoké úrovni a pracovní skupiny OSN pro cíle v oblasti udržitelného rozvoje.

EU by měla podporovat používání stručně definovaných cílů v oblasti udržitelného rozvoje a definování konkrétních cílů, týkajících se například energetiky, vodohospodářství, udržitelného využívání půdy, účinného využívání zdrojů, ochrany moří a biologické rozmanitosti. Všichni víme, že voda je základem udržitelnosti rozvoje a přímo souvisí s podstatnou částí klíčových celosvětových výzev.

Udržitelné služby v oblasti energetiky přispívají k vymýcení chudoby, zlepšují zdraví, chrání životy lidí a představují klíčový vstup pro výrobu. Energetická bezpečnost vyžaduje provádění strategií založených na diverzifikaci zdrojů a dopravních cest, ochraně ekosystémů a přírodních zdrojů, snižování hrozby katastrof, integrované řízení vodních zdrojů, lepší fungování trhů a zlepšování infrastruktur.

---

¹ OECD et al., 2011, „Konflikty, nestabilita a ozbrojené násilí jsou hlavními faktory, které brání dosažení rozvojových cílů tisíciletí.“

² UNFCCC, článek 3.

V. Hledání postoje EU k rámci rozvoje po roce 2015

Financování

Vzhledem k tomu, že nový rámec bude primárně založen na politických kompromisech, je nezbytné, aby mezi Komisí a všemi zúčastněnými stranami proběhla o způsobu financování cílů v oblasti udržitelného rozvoje po roce 2015 otevřená politická diskuse.

Zpravodaj připomíná, že během zasedání fóra OSN o rozvojové spolupráci, které se konalo v roce 2012, byla jasně zdůrazněna potřeba větší koordinace různých mechanismů pomoci a dárců. Oficiální rozvojová pomoc, přímé zahraniční investice, obchod, zadlužení, změna klimatu, přenos technologií, obchodní prostředí a opatření týkající se poskytování pomoci, to vše by mělo být propojeno tak, aby se zlepšila podpora rozvoje.

Inovativní mechanismy financování

Zpravodaj se domnívá, že klíčovým předpokladem dosažení rozvojových cílů pro období po roce 2015 je mobilizace všech finančních zdrojů, včetně zdrojů pocházejících ze soukromého sektoru. Ke zvýšení objemu finančních prostředků potřebných k rozvoji by v tomto ohledu mohl přispět další rozvoj konsolidovaných půjček a grantů.

Dalším hlediskem, které v této souvislosti zasluhuje zvláštní pozornost, je závislost na pomoci. Velmi důležité je to, aby rozvojové země začaly uplatňovat vhodnou fiskální politiku, jejíž součástí budou účinné daňové mechanismy, které umožní dlouhodobý rozvoj.

Zvyšování domácích příjmů prostřednictvím účinného zdanění a boje proti korupci

Úroveň výběru daní do státní pokladny je v současnosti v rozvojových zemích ve srovnání s celosvětovým průměrem výrazně nižší. Z velké části je to způsobeno neúčinným fungováním daňových systémů a státní správy dotyčných zemí. Problémem jsou kromě toho nezákonné finanční toky, o které tyto země každoročně přijdou v důsledku daňových úniků a podvodů a jejichž objem je zhruba osmkrát větší než oficiální rozvojová pomoc. Z odhadů je zřejmé, že pokud by tyto nezákonné finanční toky byly zdaněny, bylo by z domácích příjmů každoročně uvolněno 160 miliard USD.

Je proto zcela namístě, aby EU podporovala rozvojové země v jejich schopnosti vybírat daně a v jejich úsilí o posilování státních systémů zdanění.

Řešení otázky korupce a jejích dopadů na rozvojovou politiku vyžaduje ze strany EU a jejích členských států vytvoření právních předpisů, které by ukládaly ropným, plynařským a důlním společnostem povinnost zveřejňovat platby ve prospěch dotyčných vlád.

Mechanismy sledování a ukazatele

Jednoznačné a transparentní ukazatele mají zásadní význam pro sledování pokroku, prosazování odpovědnosti, zvyšování informovanosti či podchycení osvědčených postupů jednotlivých zemí. EU, agentury OSN a mezinárodní organizace by měly začít uplatňovat vhodnou kombinaci kvantitativních a kvalitativních kritérií a ukazatelů měření. Měl by

existovat vícerozměrný mechanismus, který by byl schopen posoudit a zohlednit příslušná témata, jako je udržitelný rozvoj, chudoba, nerovnost, rovnost žen a mužů a účinnost pomoci.

Soukromý sektor

Zpravodaj je toho názoru, že k účasti by měl být v roli rozvojového partnera přizván soukromý sektor. Zdravý a konkurenceschopný soukromý sektor má zásadní význam pro naplnění snahy o vymýcení chudoby, protože vytváří produktivní a důstojné pracovní příležitosti a je zdrojem dalšího financování udržitelného růstu podporujícího začlenění.

Zásadní význam má ovšem pro soukromý sektor příznivé prostředí, včetně vytvoření jasného a účinně fungujícího rámce pro regulaci obchodu, jehož součástí jsou i pravidla chování zaručující dodržování lidských práv a ochranu zdraví a životního prostředí.

Soudržnost politik ve prospěch rozvoje a koordinace činnosti dárců

Nedostatečná koordinace činnosti dárců a nesoudržnost politik vedou ke zbytečným nákladům s příslušnými negativními důsledky a mají neblahý vliv na jinak významná politická opatření. Je tudíž nanejvýš důležité, aby EU vzala v úvahu cíle rozvojové spolupráce ve všech politikách, které provádí, pakliže je pravděpodobné, že tyto cíle mají vliv na rozvojové země, a to v souladu s právním základem, který obsahuje Lisabonská smlouva a Evropský konsensus o rozvoji.

VI. Závěry

Koordinovaný a jednotný postoj EU k rozvojovému rámci po roce 2015 má v souvislosti s procesem přípravy příštího zvláštního zasedání Valného shromáždění OSN zcela zásadní význam, protože jinak hrozí vážné riziko, že EU nebude schopna této příležitosti využít.

Jak řekl generální tajemník OSN Pan Ki-mun, „dosáhnout rozvojových cílů tisíciletí do roku 2015 bude obtížné, ale je to možné“. Současným hospodářským krizím, které sužují většinu rozvinutých zemí na celém světě, bychom neměli dovolit, aby se pokrok, kterého bylo dosaženo, zpomalil. Měli bychom dále stavět na našich dosavadních úspěších. EU se musí dobrat jednotného postoje, přičemž by měla vycházet z výsledků, které v souvislosti s cíli udržitelného rozvoje přinesl rámec pro rozvojové cíle tisíciletí a které přinese budoucnost. Zpravodaj podporuje odpovědný a komplexní rámec pro období po roce 2015, který bude založen na zásadách dodržování lidských práv, rovnosti, nediskriminace, udržitelnosti, řádné správy věcí veřejných a soudržnosti politik v oblasti rozvoje a jehož cílem bude vytváření spravedlivého a udržitelného světa, ve kterém se může každý člověk domoci svých práv a nežít v chudobě.